

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel.
 Egész évre . . . . . 4 ft — kr.
 Félévre . . . . . 2 ft — kr.
 Negyedévre . . . . . 1 ft — kr.
 Egyes szám ára 10 kr.
 Hirdetéseket jutányosan szíjazunk.
 Hivatalos hirdetéseknek 100 szög 1 méter közöltetnek.
 Kincstári bélyegdíj minden hírdetésért 30 kr.
 Hirdetéseket s előfizetéseket felveszi Landesmann M. könyvkereskedés S.-a. Ujhelyben.

SÁTORALJA

Zemplénnvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG

ÉS

KIADÓHIVATAL

Hova a jap szellemi részét illető közlemények s az előfizetési pénzek, hivatalos használatok s díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők:
 Sárospatak, Kovacs-utca 175. sz.
 Keziratokat nem adunk vissza.
 Bermentellen levéleket nem fogadjunk.
 Nyitni minden óra 20 óra.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-TULAJDONOS.

STEINFELD JENŐ.

TÁRS-SZERKESZTŐ.

RÉZ LÁSZLÓ.

Egy fontos, de felelet nélkül hagyott kérdés.

Sárospatak nagyközsége jövőjének kérdésével többen foglalkoztak s a mostani, bizony nagyon is daniái-állapotokból kifolyólag, nem egy indokolt, egészen érthető kívánságnak lett kifejezés adva.

Hogy mi volna a célszerűbb? . . . ezzel a kérdéssel nem akarunk foglalkozni, hanem azzal óhajtottunk egy kicsit foglalatalkodni, a mit *Illészlázy Endre úr* tett fel a 10 ik számban, t. i., hogy mire fordítja Sárospatak az 53%-os pótdadót?

18—20 ezer forintra lehet e nagy község jövedelme s a kérdés ez: miután Sárospatak sem utáival, sem útáival nem törődik, iskolákat s egyéb kultur-intézeteket nem tart fel, hová fordítatik ez az összeg?

Bizonyára fontos s közérdekeltséget keltő kérdés, amelyre várva-várja mindenki a feleletet, még pedig a megnyugtató feleletet, annyival is inkább, mivel a válasz már két hét óta késik.

Addig is, míg ez a válasz megérkezik, méltó a kérdést felszínen tartani s a felszínen tartás céljából egyet-mást elmondani.

Sárospatak városának az volt a szerencsétlensége, — a mint mondják — hogy adós volt a közbirtokosság. Ez az adósság lekötötte az erőket, a melyeket nem lehetett a város fejlesztésére épen ezért fordítani.

Hát jól van: adós volt a közbirtokosság, de hát maga a közbirtokosság-hoz nem tartozó rész szintén részt vett ebben az adósságban? . . . A ki csak, mint jövevény lakik itt évek hosszú sora óta, a kinek a közbirtokossághoz semmi köze sem volt: az szintén részese volt a maga pótdadójával a teherviselés kötelezettségének?

Azt mondják, hogy *más a város s más a sárospataki közbirtokosság*; hogy amannak nincs egy fabatkája, emez pedig gazdag.

Hát kérdezzük szeretettel: ha én, mint városi polgár, nem vagyok a közbirtokosság tagja, mert nem lehetek, vajjon az általam fizetett városi pótdadó a multban hozzá tartozott? . . . Logikusan, okosan gondolkozva, semmi esetre sem a közbirtokossághoz, hanem a városához.

Am legyen, hogy én, mint nem közbirtokossági tag, szintén hozzájárultam a közbirtokosságot terhelő adósság kifizetéséhez: kérdem: vajjon van-e helye

annak a nagy hangú dísekedésnek, a melyet úton-útfélen szólnak egyes polgártársak, hogy a közbirtokosság gazdaggá teszi Patak városát?

Lassabban a testtel! hangoskodó atyafiak, mert úgy vesszük észre, hogy a ti dísekedéteket alaptalan s nem is oly nagy fokú, a minőnek állítjátok.

De ne bántsuk ezt, hiszen, ime a közbirtokosság csak a múlté s a meghaltakról vagy jót, vagy semmit kell beszélni.¹

Hanem foglalkozunk azzal a kérdéssel, hogy a mostantól fogva befolyó jövedelem, az 53%-os pótdadó ugyan hová is fordítatik s hová, mire fordítottat a multban? . . . Hátha a mi kimutatásunk alkalmul fog szolgálni a várva-várt felelet megadására!

Kultur-intézeteket tényleg nem találunk, a melyek a nagyközség gondoskodásának lennének tárgyai. Marad tehát a városi hivatalnokok fizetése, szolgák díjazása, utak, utak fentartása, mint a jövedelmeket terhelő kiadások összege.

Vajjon azok a hivatalnokok olyan fizetést kapnak-e, a mely arányban áll képzettségükkel s hivatalos teendőik sokaságával?

Ugy tudjuk, hogy korántsem, hiszen nem egy állás igen sokszor csak előkapott egyennel töltetik be, mert nincs arra való pályázó, ki tehetségének megfelelő fizetést nyerne a betöltendő állásnál.

Hát a szolgák díjazása olyan-e, amely csakugyan részt út a jövedelmek összegén?

Aligha. Hiszen egész Magyarországon egyszerűen kritikán alóli az ilyenek fizetése, hogy Sárospatak, a mely hivatalnokainak keveset ad, szolgáinak sokat osztogasson: ez képtelenség.

De hát akkor az utcákat tartják rendben?

Ezeket sem,² hiszen nyaktörő vállalat a pataki ugynevezett kövezeten végigmenni s még nyaktörőbb vállalat, ha sötétség sűrűségében kell botorkálni, mert a pataki petroleumos lámpáknak közvetlen közelében is igen könnyen elbukhatnak a viláosság hiánya miatt.³

¹ Hagyjuk el azt a kérdést annyival is inkább, mivel t. ezikkönk tevédsében van a maltra nézve, a mennyiben a közbirtokosságnak s városnak külön-külön pontum volt a közbirtokossághoz tartozó mindkettőbe fizetett, az ahoz nem tartozó pedig csak a városéba. A kettő szorosán el volt egy-mástól választva. Szerk.

² Nem bizony! Még annak dacára sem, hogy a kövezet céljáról n. n. huszkatárokat is fizetünk az 53%-on felül. Szerk.

³ Oráljón ezikkiró ur, mar segítve van ezen a dologon! A Kovacs utcán mar megint állítottak fel 1, mond egy (1) pisilógó mésest, mely legutább jelzője az éjjeli utasok utrányainak! Szerk.

Hogy az utak minők? . . . Erre a kérdésre azok adhatnak feleletet, a kiknek az a sorsuk, hogy olykor-olykor vontatást kell igénybe venniök.

Szóval nem tudjuk sehogysem megadni a feleletet erre az *Illészlázy Endre úr* által feltett kérdésre: *hová fordítja Sárospatak a maga 53%-os pótdadóját?*

Egész tisztelettel körjünk az arra hivatottakat, hogy a város reputációjára érdekében adjanak arra a kérdésre feleletet!

Bodrogparti

Kereskedelmi és iparkamara.

A „Sátoralja” 5-ik számában Schneider J. úr, R.-nek a kamara létesítése tárgyában közölt cikkére reflektálva, körülbelől azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy egy kereskedelmi társulat hatásosabban működhetik, mint egy kamara és egy kereskedelmi társulat felállítására szükségesebb.

Indokolásának főérve „a tanonc viszony rendezése, a szegődtetés és szabadtárs rendszeresítése, egymás iránti kölcsönös előzékenység, egyöntetű eljárás” stb.

Vártam, hogy R. felelni fog Schneider J. úrnak, de mert nem teszi és engemet ezen kérdés igen érdekel, megbocsát Schneider úr, ha R. helyett felveszem a tollat és vitatkozom.

Hogy Schneider úr a „laikus” jelzőt szintén szemembe ne vágassa, mindjárt kijelentem, hogy én is „laikus” vagyok, de gondolkodni és összehasonlítani tudok.

Schneider úr, elismerem, hogy jó akarral igyekszik a kereskedelmi társulat mellett zászló hordozókat gyűjteni, de hídje el és merem állítani, hogy ha szavazásra bocsátanánk a kérdést, mégis igen nagy kisebbségben maradna.

És miért? — kérdi Schneider úr — egyszerűen azért, mert érvei senkit sem győztek meg arról, hogy a kereskedelmi társulat jobb és szükségesebb lenne, mint a kereskedelmi és iparkamara.

R.-nek cikke nem a lokális érdekekre szorított, R. az egész megye, de első helyen S.-a. Ujhely kereskedelmi érdekeit kívánta a kamara eszméjével felkarolni. Legalább R. cikke bennem ezt a gondolatot ébresztette fel.

De a helyi érdeket tekintve sines igaza Schneider úrnak, a mikor azt állítja, hogy egy kereskedelmi társulat jogosultabb, mint a kereskedelmi és iparkamara. Érvei pedig határozottan tartathatlanok és — ne vegye rossz néven

— kicsinyesek. Szerintem szegődtetés, szabadítás, tanone viszony rendezése és az emlegetett egyöntetű eljárás behozatala. stb. nem érv. a kereskedelmi és iparkamara eszméjének elejtése mellett.

Hogy hasonlítottak eljék, ha kalácsot ehetek, nem fogok zabkenyeren rágódni; ha kereskedelmi és iparkamarát kaphatok, a kereskedelmi társulatot sutba dobom.

A tanone szegődtetés, szabadítás és iskoláztatás, törvény által van rendezve, e végett nem kell kereskedelmi társulat. S.-a.-Ujhelyben specialiter a kereskedők sem szegődtetni, sem szabadítani eddig nem akartak, azon egyszerű indokból, hogy ők ilyenekért „nem fizetnek” és törvény szerint „szegődtetni, szabadítani” nem kötelesek! És ez áll az esetre is, ha kereskedelmi társulat létesítetik, mert kérдем, a kereskedelmi társulat, ha a kereskedő nem fog akarni szegődtetni, vagy szabadítani, mit fog tenni? Semmit, mert kötelezni nem kötelezheti őket.

A tanonekat pedig akár van kereskedelmi társulat, akár nincs, iskolába kell és kellett járni, hogy eddig nem jártak, csakis a hatóság jóakaratu elnézésének tulajdoníthatják. Bizony itt se sokat lendít a kereskedelmi társulat.

Olvasom Schneider ur cikkéből, hogy „eszmésereket fognak váltani, előzéke-nyek lesznek egymáshoz és egyöntetű eljárást fognak életbeléptetni” stb. Ez elmondva mind szép, de hol lesz keresztről vive? Az az egy pár intelligens kereskedő, a ki S.-a.-Ujhelyben van, ugy is előzékegy egymáshoz, a többinek pedig fogalma sínes az egyöntetűségről. Aztán, ha nem volnának oly sokan, meg ha nem volna oly nehéz a megélhetés, akkor lehetne ilyenekről álmodozni, de különben csak idea marad.

Volt már olyan eset Schneider ur Sátoralja-Ujhelyben több ízben, hogy a esunya és piszkos konkurrencia megszüntetése végett a kereskedők bizonyos egyöntetű megállapodásra léptek és azt irásba is foglalva aláírták. Mi történt? — tisztelet a kivételeknek — egy része ugyanazon perében, a mikor a megállapodást aláírta, már a tiszteséget főre téve, tovább konkurált.

Schneider ur nem ismeri a kisvárosi kereskedők helyzetét, ő egy ideális világba képzeli magát, a hol a kereskedő ugyanazon nivón áll, mint más ember. Olyan helyen, a hol a kereskedő vagyoniilag és minden tekintetben független, ott lehet, és helyes is kereskedelmi társulatot alakítani, de ott, a hol a kereskedők kétharmada Adzék, Rubinsteinok, Teitelbaumok, meg mit tudom én, kikből áll, a kik Galiciából, meg Sztropkóról szakadtak ide, pincékellnerségen, fiakeres kocskiskodáson, hagamárúláson kezdtek az életet, végül mint bejegyzett cégek versenyeznek a fősgyökeres és renomirt régi kereskedőkkel, magyarul általában meg nem tanulnak, szombaton hernyós sapkába és strinlibe bújkálnak a mellék utcákon, ha kell, minden hónapban céget változtatnak, ott kereskedelmi társulat alakítása csak is egyes egyének hiúságának legyezése végett lehet célirányos és szükséges.

A s.-a.-ujhelyi kereskedői elem tisztes részének (mert ilyen is van, de — fájdalom — kevés) nem kell társulás, az

nem fogad fel iskolázatlan gyermeket tanoncúl, az eszmésereit vált társulás nélkül is, és ha megállapodik valamiben, azt be is fogja tartani.

Csak azért alakítani kereskedelmi társulatot, hogy ilyen is legyen, hogy elnök, alelnök választásánál, választmány alakításánál legyen alkalom korteskedni, hogy a tevékenység a tétlenségre szoríttassék, mert nincs kikkel fellépni és imponálni, hogy ha előjön valami kérdés, testületileg lehessen az iparhatóságnál panaszkodni, egészen elhibázott dolog.

Schneider ur jóakaratu felszólalása üres szalma-csépelés, a ma fennálló tényleges állapottal szembe, a kereskedelmi társulat alakítása halva született gyermek, vagy ha nem is az, megnyirbált légy, a mely dongani tud, de repülni képtelen.

A s.-a.-ujhelyi és általában szemlenczei kereskedőknek kell egy erős nyomás, hogy átalakuljanak. Hulljon el a férgesse. Kell, hogy a mostani állapotból egy új erős, tisztes kereskedői kar emelkedjék ki. Kell az iskolákat nem csak fentartani, de ellenőrizni. Kell valódi tanone versenyeket és valódi kiállításokat rendezni. A jó magaviseletű, kifogástalan tanoneokat pedig jutalmazni.

A kereskedők érdekeit tekintve, kell, hogy azok minden mozzanatról közvetlen értesülve legyenek, bármi, a kereskedőket érintő dolog előfordul, ahhoz hozzá szólhassanak. A véleményüket megmondva, a kar és a kereskedelmi helyzetet segíthessenek. Kell, hogy idoszaki kiállítások által a nagy közönséget a helyi kereskedőkhöz szoktatva, bennök a bizalom felkeltessék.

Ma még a nagy közönség egy része a kisvárosi kereskedő iránt bizalmatlan, azt hiszi, hogy a mit árul, az mind bogli, kapea és drága.

Sokan fel sem tételezik, hogy a kisvárosi kereskedőnél ezt vagy azt meg lehet szerezni. Sőt a túlnagyzólok grátiát akarnak gyakorolni, a mikor egy kisvárosi kereskedésbe bemelve, valamit keresnek és egyenesen figyelmeztetik a kereskedőt „honnan hozassa meg.” És ha van, nem győznek esodálkozni, hol szerezhetné meg.

A közönség egy része ma is azt hiszi, hogy jó eukor vagy jó kavé nem is lehet másutt, csak a nagy városi kereskedőnél, ruhanemű pedig a párizsi és londoni cégeknel.

Ezen és más kinövésekről a kereskedelmi társulat soha se fogja a nagy közönséget meggyőzni, mert az emberi gyarlóságnál fogva mindenki azt véli, hogy a kereskedelmi társulatnak saját maga mellett a nagy dobot verni, érdek és köteletség.

Itt áttérek R.-nek általam is helyeselt álláspontjára: a kereskedelmi és iparkamara azonban mindezen balhiedelmeket eloszlathatja.

Egy helyesen vezetett kereskedelmi és iparkamara olyan áldás a kereskedőkre és iparosokra, mint a gazdának a májusi eső.

A kereskedelmi és iparkamara köz-hitelességgel bír, a mit állít, mindenki elhiszi, a mit tesz, kell, hogy jótékonyan hasson.

A kereskedelmi és iparkamara a kormány, a megye, az érdekelték által támogatattik, a mit a kamara felkarol, az el nem posványosodik.

A kamara kezdeményez, buzdít, fel-lendíti a kereskedelmet, ipart, közvetíti a külkereskedelmet a helybelivel, oktatja az érdekelteket, hogy honnan, mi utomodon és miként lehet valamit előnyösen beszerezni.

A tisztes és reális kereskedőt pártolja, támogatja, annak renoméját emeli.

Idoszaki kiállításokat rendez, a kormány vagy a megye támogatása mellett, a hol a kereskedő és iparos áruját, produktóját a nagy közönségnek bemutat-hatja és a közfigyelmet „ide haza” irányítja.

A tanone-iskolákat, betegsegélyezési pénztárakat ellenőrzi, annak vezetésére, irányára hatással van, a hatóságokat ilyen irányban serkenti és buzdítja.

Szóval egy kereskedelmi és iparkamara hazafias missziót is teljesít akkor, a mikor egyuttal közvetít a kereskedelem és fogyasztó közönségnél.

Egy kamarához ha panaszkodni megy valaki, protekció ninesen, köz- és magán dolgokat egyformán fog elintézni, eredménynyel. Egy kereskedelmi társulat egyének passzióján alapúl, ha akarom tag vagyok, ha akarom nem, itt elnézéssel is kell lenni.

Egy kereskedelmi és iparkamara fel-állítás helyi és megyei közérdek és én is aláírom R.-nek ama meggyőződését, hogy okosabb dolog lenne egy közérdekű mozgalommal a kereskedelmi és iparkamara felállítását szorgalmazni, mint helyi érdekű és élettelen kereskedelmi társulat létesítésével az erőket elforgácsolni

Kürthy Tihamér.

VEGYES HIREK.

— **Gyászhir.** Boronkai Boronkay György, nejevel: Tóth Etelkával és gyermekeikkel: Györggyel, Károlyival, Istvánnal; boronkai Boronkay Mária, férjével: Kőrösy Barnával és gyermekeikkel: Istvánnal, Mariskával; boronkai Boronkay Etelka a nagyszámú rokonságnak nevében is a fájdalomtól megtört szív igaz bánatával jelentik az övéért és leg-nemesebb szívű apának, apósnak és nagyapóknak: boronkai Boronkay Károlynak élete 66. évében, febr. hó 24. én, újjel egynevetű 1 órákor, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A meg-holdagultnak hült tetemét március hó 26. én, délután 2 órákor az ev. ref. egyház szertartása szerint a cékei sirkertben tetették örök nyugalomra. — A gyászszertartást Mitrovics Gyula sárospataki főiskolai lelkész és a sárospataki főiskolai énekeskar végezte.

— **Mitrovics Gyula,** debreceni elválasztott lelkész, ki 27 évig volt a sárospataki főiskolának tanára és lelkésze, immár csak a húsvéti ünnepeket tölti Sárospatakon s április hó 12-én fogja Debrecenben beköszönő beszédét tartani. A főiskola buzgó s egyik legkiválóbb tanárát, mely tudományú lelkes szónokát s a pataki közönség egyik közbe-esülésben és szeretetben álló tagját veszíti el Mitrovics távozásával. A tanuló ifjúság 27-én este fáklás menettel búcsúzik el szeretett tanárától s tanári kar pedig 28-án, a mikor egy díszes, mindenki tanártárs aréképét magában foglaló albumot nyújtanak át neki emlékkül, este pedig a búcsúzó tiszteletére banket lesz. Mi a magunk részéről azt kívánjuk a távozonak, találja meg mihamarább új otthonát a kálvinista Rómában, ráfolja meg fényesen Tompának ama mondását, hogy: „lassú hervadás emészt az é a fát, melyet nagy korában tesznek más földre át.” Minket, patakiakat tartson meg jó emlékezetében.

— **Mudrány Andras** ingatlan vagyonon kívül szegi-longi pincéjét is a benne lévő régi asztú és másféle fajta borokkal a sárospataki főiskolára hagyta. Folyó hó 23-ára volt kitűzve a boroknak elárverezése, árverezők azonban nem igen lévén, maga a főiskola vette meg a borokat 9000 forint. Tudvalevőleg ez összeget a hagyaték értelmében

Magyar

osztály sorsjáték

Legnagyobb nyeresemény a legkedvezőbb esetben

1 Millio Korona.

Húzás naponta

1896 Május 12 től 28 ig.

Ezen 57 nyeresemény közül az utoljára kihúzott kapja a **600 000 korona** jutalmadit.

nyeresemények és jutalom	korona	korona
1 jutalomdíj	600000	600000
1 „	400000	400000
1 „	300000	300000
1 „	200000	200000
1 „	100000	100000
1 „	40000	80000
2 „	20000	40000
5 „	10000	50000
10 „	6000	80000
34 „	2000	204000
100 „	1000	200000
200 „	200	200000
2650 „	150	530000
22000 „		3300000
25007 „		6284000

III. osztályú vételsorsjegyek árai:

60.— 30.— 4.— 3.— forint

Ezen eredeti sorsjegy árakon kívül ajánlott levél portója és nyeresemény jegyzékért 25 Kr. mellékletű.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az országunk postahálózatán való mezei beküldése mellett vagy anélkül.

Heintze Károly

Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgöny cím: Lottoheintze Budapest.

II. osztályú sorsjegyek a III. osztályra való megújítása a II. osztályú sorsjegy visszaadása és a megújítási díj befizetésével és pedig:

20.— 10.— 2.— 1.— sorsjegy legkésőbb május 2-ig eszközlendő.
forint
Nyertes sorsjegyeket minden magasságban beváltak.

Hirdetmény.

Néhai Szakási János hagyatéki tömegéhez tartozó, a sárospataki 271. számú telekjegyzőkönyvi iken 546 helyrajzi szám alatti belhely, az ezen épült 111. sorszámu, Gálóczy Imréné-féle ház szabad közből, nem sikerülés esetén pedig folyó évi április hó 12. nappjának délutáni 3 órakor a sárospataki városzházán önkéntes árverésen eladatik.

A vételi és árverési feltételek alólrott végrendeleti végrehajtó és az eladás eszközlésével megbízottnál bármikor megtudhatók.

Kelt Sárospatakon, 1896 márczius 13.

Vass Imre.

végrendeleti végrehajtó.

A legolcsóbb bevasárlási hely.

Van szerencsém Sárospataki helyen valóban milyen tisztelt előzeteinek szives tudomására juttatni, hogy fűszer- és vegyeskereskedő üzletemet megnagyobbítottam. Ez által azon köllemes helyzetbe jutottam, hogy mindennemű házi szükségletet gyorsan és pontosan ki előzethetek.

Ezen kívül ajánlom palackozott valódi gyönyösi boromat a. n.

Rizling új bor egy liter	30 kr.
Czankabör	82 kr.
Asztali bor	72 kr.

ugyszintén saját gyártmányu vezgytiszta szárazsárvai kosszalt szikvisemet 1 nagy üveg 4 kr.

1—3 Sárospataki, 1896. márczius 13. Kiváló minislettel

KLEIN GEZA

fűszer és vegyeskereskedő

A legolcsóbb bevasárlási hely.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsénk a n. é. hölgy és férfi közönség h. tudomására hozni, hogy Sátoralja-Ujhelyben Rákóczy utca Róth Bernáth ur házában (volt Racz féle ház) Lichtner Lipót és Társa cézég alatt egy a mai kor igényeinek megfelelő

kész női felöltő- férfi- és gyermekruha-üzletet

nyitottunk.

Raktárunk dusan el van látva női laguttek, gallérokkal minden minőségben a legujabb Párisi, Berlini és Bécsi divat szerint.

Ferfi és fu gyermek kész ruhák a legjobb kivitelben, utazó és porköpenyegek nagy választékban.

Hogy a nagyérdemű női és férfi közönség beemes igényeinek minden tekintetben megfelelhessünk, egy fővárosi legelőkelőbb üzletben alkalmazva volt szabászt szerződtettünk üzletünkbe és elvállalunk minták szerinti megrendeléseket a legfinomabb bel- és külföldi gyártmányu szövetekből a legolcsóbb árak mellett.

Gyász- és alkalmi-öltönyök 24 óra alatt készítettnek el. Elvünk olesó és pontos kiszöglálás.

Esedezve a n. é. közönség számos látogatása s kegyes pártfogásáért maradtunk

teljes tisztelettel Lichtner Lipót és Társa.